

Erika Perälä

TURVATTOMUUS JA ERIARVOISUUS
Rikospelon suhde sosioekonomisiin muuttujiin

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Kandidaatin tutkielma

Tammikuu 2024

TIIVISTELMÄ

Erika Perälä: Turvattomuus ja eriarvoisuus – Rikospelon suhde sosioekonomisiin muuttujiin

Kandidaatin tutkielma

Tampereen yliopisto

Yhteiskuntatutkimuksen tutkinto-ohjelma

Tammikuu 2024

Tiivistelmä

Tutkielmassa tarkastelen turvattomuuden kokemusten yhteyttä eriarvoisuuteen. Eriarvoisuutta lähestyn sitä kautta, kuinka erilaiset sosioekonomiset taustamuuttajat määrittävät yksilöiden asemaa yhteiskunnassa. Turvallisuus, ja siten sen vastakohta turvattomuus, ovat osa laajempaa hyvinvointia. Tutkielman viitekehys perustuu käsitykseen turvallisuuden monimutkaisuudesta sekä sen yhteydestä hyvinvointiin. Hyvinvointia käsitteellistän Allardtin käsitysten mukaan. Tavoitteena tutkielmassa on selvittää, onko turvattomuuden kokemukset yhteydessä (? parempi termi?) huono-osaisuuteen. Huono-osaisuuteen liittyviä piirteitä ja tekijöitä on hyvä tunnistaa yhteiskunnallisesti, jotta sitä ymmärrettäisiin ilmiönä paremmin ja sitä voitaisiin pyrkiä purkamaan.

Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä tutkielmassa on “Onko turvattomuuskokemusten ja sosioekonomisten taustamuuttajien välillä yhteyttä?” sekä toisena tarkentavana tutkimuskysymyksenä “Onko turvattomuuskokemuksilla yhteys huono-osaisuuteen?”. Jälkimmäisen kysymyksen avulla pyrin selvittämään turvattomuuden kokemusten roolia huono-osaisuuden yhteydessä.

Hyödynnän tutkielmassa Tietoarkistosta hankittua aineistoa Hyvinvointi ja Eriarvoisuus Suomessa 2020 (n=2700). Aineistosta olen valikoinut tarkasteluun kysymyksiä, joilla kartoitetaan vastaajien kokemuksia omaisuusrikospeloista, fyysiseen koskemattomuuteen liittyvien rikosten peloista sekä yleisestä turvattomuudesta. Tarkastelen näistä kysymyksistä muodostamieni summamuuttajien korrelaatiota eriarvoisuutta käsittävien taustamuuttajien välillä ristiintaulukoinnin avulla. Hyödynnän khiin neliötestiä, jolla selvitän tarkasteltavien muuttajien tulosten tilastollista merkitsevyyttä. Tilastollisia analyysejä tehdessä huomioin alkuperäisen aineiston vinoutuneisuuden ja hyödynnän aineiston koonneiden tutkijoiden luomaa painokerrointa analyyseissa.

Tutkielman tuloksista selviää, että kyseisen aineiston avulla voidaan todeta turvattomuuskokemusten ja sosioekonomisten taustamuuttajien välillä olevan yhteyttä. Yhteys ei kuitenkaan vastaa toisen tutkimuskysymyksen asettelua. Eli tulokset eivät kuvaa sitä, että turvattomuus olisi yhteydessä juuri huono-osaisuuteen. Tilastollisista analyyseista korostuu yrittäjien kokema omaisuusrikospelko, suurimman tuloluokan pelot ja turvattomuus kaikissa taulukoissa sekä matalimman koulutustason yleinen turvattomuuden kokemus. Analyyseissa löydetty vaihtelut eivät ole sisällöllisesti kovin merkitsevällä tasolla kuin muutamissa havainnoissa. Vaihtelu on prosentuaalisesti pientä. Omaisuusrikokset erottuvat tuloksissa kaikkein pelätyimpänä rikostyyppinä. Yleiseen turvattomuuteen ja koulutukseen liittyvä havainto tukee jonkinlaisen yhteyden olemassaoloa huono-osaisuuden ja turvattomuuden välillä.

Avainsanat: turvattomuus, rikospelko, huono-osaisuus, eriarvoisuus, hyvinvointi

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -ohjelmalla.

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Keskeisimmät käsitteet ja teoriatausta	3
2.1	Eriarvoisuus ja hyvinvoinnin erot	3
2.2	Sosiaalinen turvallisuus	5
2.3	Rikospelko turvattomuutena	7
2.4	Turvattomuus sosiologismaantieteellisesti	9
3	Tutkimusasetelma	11
3.1	Tutkimuskysymys ja aineiston esittely	11
3.2	Yleisen turvattomuuden ja rikospelkojen summamuuttujat	11
3.3	Vastajaajan sosioekonominen tausta	13
3.4	Ristiintaulukointi analyysimenetelmänä	14
3.5	Tutkimuseettiset kysymykset	14
4	Tutkimustulokset	16
4.1	Omaisuusrikospelko	17
4.2	Pelko fyysisen koskemattomuuden uhasta	19
4.3	Yleisen turvattomuuden kokemus	21
4.4	Turvattomuus ja eriarvoisuus	23
	Johtopäätökset	23
	Lähteet	2

<i>Taulukko 1</i>	<i>Summamuuttujien kuvailu</i>	13
<i>Taulukko 2</i>	<i>Omaisuusrikokseen liittyvät pelot suhteessa vastaajien ammattiasemaan, talouden kuukausittaisiin nettotuloihin ja koulutustasoon</i>	17
<i>Taulukko 3</i>	<i>Fyysiseen koskemattomuuteen kohdistuvien rikosten pelot suhteessa vastaajien ammattiasemaan, talouden kuukausittaisiin nettotuloihin ja koulutustasoon.</i>	19
<i>Taulukko 4</i>	<i>Yleinen turvattomuuden tunne suhteessa vastaajien ammattiasemaan, talouden kuukausittaisiin nettotuloihin ja koulutustasoon.</i>	21

1 Johdanto

Tarkastelen kandidaatintutkielmassa turvattomuuden kokemusten yhteyttä sosioekonomiseen asemaan. Arvioin turvattomuutta ja sen vaikutuksia suhteessa yhteiskunnalliseen eriarvoisuuteen. Hypoteesina tutkielmassa on todeta turvattomuuden kokemusten olevan yhteydessä eriarvoisuuteen ja huono-osaisuuteen. Aiemmin varsinkin kansainvälinen tutkimus on osoittanut huono-osaisuuden ja turvattomuuden kokemusten välistä yhteyttä löytyvän (Koskela 2009). Tutkimusaineisto kuvaa suomalaisten kokemusta turvallisuudesta omassa arjessaan liittyen suoraan rikosten uhriksi joutumiseen ja oman asuinalueen turvallisuuteen, mutta myös kartoittaen muita inhimillisen turvallisuuden tekijöitä.

Turvattomuus on laaja-alainen ilmiö, jonka eri osa-alueita ei tulisi sivuuttaa ilmiötä tarkasteltaessa. Tässä tutkielmassa käytän rajausta, jonka mukaan tarkastelen turvattomuutta rikospelon näkökulmasta. Keskityn rikospelkoon ja sen mukanaan tuoman turvattomuuden laajempiin vaikutuksiin ja sidoksiin, sillä rikospelkoa on helpompi lähestyä tutkielman rajoissa, kuin koko turvattomuutta. Jätän toteutuneen rikosten uhriksi joutumisen tarkastelun ulkopuolelle, vedoten siihen kuinka pelko ja todellinen uhka ovat keskenään täysin erillisiä ilmiöitä (esim. Koskela 2009).

Jätän tarkastelun ulkopuolelle ne tutkimusaineiston kysymykset, joissa selvitetään muunlaista vastaajien kokemaa turvattomuutta. Näitä kysymyksiä ovat esimerkiksi tulojen riittävyys kattamaan pakolliset menot, toimeentulotuen varassa eläminen tai kokemukset yksinäisyydestä. Aineellisten resurssien määrä vaikuttaa yksilön mahdollisuuksiin saada perustarpeensa tyydytyiksi. Turva on keskeinen perustarve ihmiselle. Tämän vuoksi haluan keskittyä tutkielmassa turvan ja elintasoja määrittävien tekijöiden väliseen yhteyteen sen sijaan, että tarkastelisin turvattomuuden ja jonkin muun taustamuuttujan yhteyttä toisiinsa. Aiemman tutkimuksen perusteella on todettu yhteys turvattomuuden ja sukupuolen sekä turvattomuuden ja iän välillä (Näsi ym. 2018).

Nostan tutkielmassa keskeiseen rooliin inhimillisen turvallisuuden käsitteen, joka yksinkertaisimmillaan kuvaa turvan ulottumista ihmiselämän kaikille osa-alueille (Niemelä 2000, 25). Tarkastelen turvattomuutta sen laajempien seurausten kannalta. Turvattomuuden tunne on riski,

joka voi heikentää yksilön hyvinvointia sekä yhteiskunnallista asemaa ja siten luoda eriarvoisuutta. Koettua turvattomuutta on kuvattu jopa suuremmaksi riskiksi yksilölle, kuin todellista uhkaa (Koskela 2009, 38). Eriarvoisuutta ja eriarvoistavia tekijöitä on tärkeää tunnistaa ja sanoittaa, jotta niihin voidaan pyrkiä puuttumaan. Työtä eriarvoisuuden vähentämiseksi on tehtävä jatkuvasti ja muuttuvassa yhteiskunnallisessa kontekstissa.

Eriarvoisuuden keskittyessä ja sen prosessit tunnistettaessa huomio voidaan tietoisesti kohdentaa näihin sitä tarvitseviin epäkohtiin. Näin voidaan löytää keinoja tukea heikommassa asemassa olevien elämänedellytysten ja hyvinvoinnin toteutumista. Tämä edistää hyvinvointiyhteiskunnan tavoitteita ja jatkuvuutta. (Rajavuori 2022, 11.)

Tutkielmassa lähdän liikkeelle keskeisten käsitteiden kuvailulla ja niihin liittyvän aiemman tutkimuksen esittelyllä. Sen jälkeen kuvaan tutkielman tutkimusasetelmaa avaten tutkimuskysymykset, kuvaillen tutkimusaineistoa ja analyysimenetelmäksi valittua ristiintaulukointia. Tässä kohtaa tuon ilmi myös tutkimukseen liittyvät eettiset kysymykset. Tutkimusasetelman esittelyä seuraa analyysiluku, jossa tarkastelen ristiintaulukoinnista tekemiäni havaintoja ja vertaan niitä aiempaan tutkimukseen. Tutkielman lopussa esittelen keskeisimmät tutkimustulokset ja niistä tehdyt johtopäätökset. Viimeisenä pohdin tutkielman rajoitteita ja mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

2 Keskeisimmät käsitteet ja teoriatausta

Tarkastelen tutkielmassa turvattomuutta ja sen yhtymäkohtia eriarvoisuuteen. Keskeisimmät käsitteet ovat eriarvoisuus, sosiaalinen turvallisuus, turvattomuus ja rikospelko. Esittelen aluksi eriarvoisuuteen ja sen mittaamiseen liittyvää tutkimusta sekä eriarvoisuuden tuottamia yhteiskunnallisia haasteita. Kuvaan sosiaalisen turvallisuuden käsitettä ja sen yhteyttä tähän tutkielmaan. Luvun lopuksi esittelen turvattomuuden ja rikospelon käsitteitä kriminologian ja sosiologiaantiteellisen tutkimuksen kautta.

2.1 Eriarvoisuus ja hyvinvoinnin erot

Turvattomuus ja eriarvoisuuden rakentuminen ovat sidoksissa toisiinsa etenkin silloin, kun sitä käsitteellistetään laajempaan, sosiaalisen turvallisuuden, ilmiönä (Niemelä 2000). Eriarvoisuuden tutkimus linkittyy sosiaalisen kerrostuneisuuden, eli stratifikaation tutkimukseen. Sosiaalista kerrostuneisuutta on tutkinut esseessään 1960-luvulla Gerhard Lenski Molempien avulla kuvataan sitä, kuinka yhteiskunnan sisällä on sosiaalisesti määräytyneitä eroja ja syitä näiden erojen syvenemiselle. Sosiaalinen stratifikaatio kuvaa sitä, kuinka erot tuottavat yksilöiden välille suhteessa toisiinsa eriarvoista asetelmaa. Näin yhteiskunnassa voidaan kuvata olevan ihmisiä, jotka ovat huono-osaisia, hyväosaisia tai jotain näiden väliltä. Tällaisia merkityksiä tai valtasuhteita ei kuitenkaan synny tyhjiössä, vaan suhteessa toisiin ryhmiin. Ilmiö on sosiaalisesti rakentunut. (Lenski 1984.)

Eriarvoisuus on merkittävä yhteiskunnallinen ilmiö, johon tulisi puuttua. Eriarvoisuutta aiheuttavia sekä lisääviä tekijöitä on tutkittu runsaasti yhteiskuntatieteissä (mm. Therborn 2013). On hyvä selvittää, mitkä tekijät syventävät huono-osaisuutta ja luovat kerrostuneisuutta, jotta ymmärtäisimme yhteiskunnallista eriarvoisuutta tarkemmin sekä löytäisimme keinoja puuttua siihen. Eriarvoisuus on käsitteenä moninainen, mutta yksinkertaisimmillaan sen avulla kuvataan yksilöiden ja ihmisryhmien välisiä eriäviä mahdollisuuksia elämässä (THL 2021). Therborn (2013) määrittelee eriarvoisuuden yhteiskunnassa vaikuttavaksi ilmiöksi, jonka kautta yksilölliset toimintamahdollisuudet jakautuvat.

Eriarvoisuutta tutkittaessa tarkastellaan eri tavoin yksilöiden välillä jakautuvia resursseja, jotka voivat olla laadultaan aineellisia resursseja tai edellytyksiä aineellisten resurssien kartoittamiseksi. Nämä resurssit saattavat periytyä, määräytyä yksilöllisten ominaisuuksien kautta tai olla enemmän tai vähemmän sattumanvaraisia. Aineellisia resursseja ovat omaisuus ja tulot sekä asumismuoto. Edellytyksiä näiden takana ovat esimerkiksi koulutustaso, ammattiasema sekä terveydentila. (THL, 2021.) Myös muut sosiodemografiset tekijät vaikuttavat resurssien ja mahdollisuuksien yksilölliseen jakautumiseen. Hyvinvoinnin tutkimus on merkityksellistä eriarvoisuuden tunnistamiseksi. Eriarvoisuuden tutkimuksen voikin nähdä hyvinvointierojen tarkasteluna eri ihmisryhmien välillä (Laihiala, Saari, Simpura & Uusitalo 2022). Sosioekonomista asemaa voidaan määrittää selvittämällä vastaajien ammattiasemaa, koulutustaustaa sekä tuloja. Heikossa sosioekonomisessa asemassa olevia voidaan kuvata käsitteellä huono-osainen (em. 29-30).

Hyvinvoinnista ja sen erojen myötä syntyvästä eriarvoisuudesta teoriaa on kirjoittanut sosiologi Erik Allardt. Allardt tunnetaan yhtenä urauurtavimmista suomalaisista sosiologeista etenkin hänen hyvinvointitutkimuksensa ja teoriansa vuoksi. Allardt jakaa hyvinvoinnin ulottuvuudet kolmesta käsitteestä koostuvaksi kokonaisuudeksi *having – loving – being*. Näillä kuvataan elintasoja, yhteisyyssuhteita ja itsensä toteuttamista. Ulottuvuudet muodostavat keskenään objektiivisesti mitattavan hyvinvoinnin. Näiden lisäksi voidaan huomioida yksilön subjektiivinen hyvinvointi eli onnellisuus. (Laihiala, Saari, Simpura & Uusitalo 2022, 29–30.)

Hyvinvointi voidaan tiivistää tilaksi, joka antaa yksilöille mahdollisuudet saada keskeiset tarpeensa tyydyttyiksi (Laihiala, Saari, Simpura & Uusitalo 2022, 27). Tämä liittyy turvan keskeisellä tavalla hyvinvointiin, sillä turva on yksi ihmisen perustarpeista. Turvan tunne on tärkeä osa yksilöllistä hyvinvointia perustavanlaatuisena tarpeena. Turvaa ja turvallisuuden tunnetta perustarpeena on käsitelty esimerkiksi psykologisesta näkökulmasta usein. Näistä tunnetuimpia on Maslow'n tarvehierarkia, jossa nähdään pyramidin muotoon kuvattuna ihmisen perustarpeet ja näistä turvan tunne on toiseksi alimpana kerroksena (Tréhu 2017, 533). Täten turva nähdään pohjana muiden tarpeiden täyttymiselle ja sitä ennen on vain ruoan tarve (em., 533). Tréhun mukaan turvan tunne nykyajan nuorten aikuisten joukossa on pääasiassa täytetty. Hän kuitenkin jatkaa nostamalla esiin turvattomuutta herättäviä tekijöitä, kuten yksilöille kertyvät opintolainat ja epävarman työllisyyden keikkatöiden lisääntyminen. Allardt kuvaa *having-uloittuvuuteen* eli

elintason liittyvän tarkastelun lähtevän liikkeelle tarpeiden tyydyttämiseen vaadittavien resurssien tason arvioinnista (Laihiala, Saari, Simpura & Uusitalo 2022, 29).

2.2 Sosiaalinen turvallisuus

Sosiaalinen turvallisuus viittaa hyvinvointiyhteiskuntien perusajatukseen ja tavoitteeseen, jonka mukaan kaikkien yhteiskunnan jäsenten elämä tulisi olla turvattua (Niemelä 2000, 28). Tästä perusajuksesta seurauksena on sosiaaliturvajärjestelmä, jonka kautta tuetaan niiden yksilöiden elämän edellytysten täyttymistä, jotka elävät epävarmassa tilanteessa. Sosiaalisen turvallisuuden vastakohtaa, siinä ilmeneviä vajeita voidaan kuvata sosiaalisena turvattomuutena. Sosiaaliseen turvattomuuteen vaikuttavat monet sosioekonomiset taustatekijät, kuten koulutus, tulotaso tai ammattiasema. Sosiaalisen turvallisuuden voi käsitteellistää myös ihmissuhteisiin ja yhteisöihin liittyvänä turvallisuutena. Näistä yhteisöistä esimerkkinä naapurustot ja oman asuinalueen mahdollinen turvattomuus. (Nieminen 2000, 31.)

Lähestyn tutkielmassa turvallisuutta sen vastakohtaan, eli turvattomuuden, kautta. Turvattomuus läpäisee kaikki elämän osa-alueet (Niemelä 2000, 24), minkä vuoksi on hyvä esitellä se ensin monimuotoisuudessaan ja sen jälkeen keskittyä siihen rikospelkona. Turvattomuus on käsitteenä hyvin laaja ja sitä voidaan lähestyä erilaisista tulokulmista. Tutkielmassa käsitellään turvattomuutta rajauksella, joka keskittyy lähinnä rikollisuuteen ja sen lieveilmiöihin.

Aiempaa tutkimusta turvattomuudesta on tehty Turvattomuus-tutkimushankkeessa 90-luvulla, jonka perusteella tutkimusryhmä kirjoitti aiheesta Inhimillinen turvallisuus -teoksen. Teoksessa esitellään turvattomuuteen liittyviä tutkimustuloksia eri näkökulmista. Keskeisimpinä havaintoina tutkijat nostavat esiin muun muassa turvattomuuteen vaikuttavat globaalit tekijät, kuten ympäristöön, kulttuuriin sekä maailmantilanteeseen liittyvät ilmiöt. Muita keskeisiä tuloksia on turvattomuuden yhteys kaikkiin elämän eri osa-alueisiin, yhteys elämisen ehtoihin ja elämänkokemuksiin sekä ilmiön monimutkainen luonne. (Lahikainen & Niemelä 2000.) Näistä tämän tutkielman kannalta olennaisimpina näen yhteyden globaaleihin tekijöihin, ilmiön monimutkaisuuden sekä kiinnittymisen elämisen ehtoihin. Elämisen ehdoilla kuvataan sosioekonomisia muuttujia, joilla on vaikutus yksilön elämän laatuun.

Hille Koskela (2009) kirjoittaa pelkoihin liittyvistä paradokseista, kuten siitä kuinka turvallisuudesta, joka vastaa pelon luomaan tarpeeseen on tullut kulutushyödyke. Koska turvallisuus ja pelkojen välttäminen myötäilee kulutusyhteiskunnan lainalaisuuksia, tarkoittaa se sitä, että kaikkein parhaiten pärjäävät pystyvät sijoittamaan resurssejaan turvallisuuteen (Koskela 2009, 21). Tämä voi kuvata hyvämaineisen asuinalueen valintaa tai esimerkiksi mahdollisuutta kulkea omalla autolla suoraan kotiovelta haluttuun määränpäähän. Tällaiset valinnat vähentävät turvattomuuden kokemusta merkittävällä tavalla.

Toinen merkittävä tekijä pelon synnyssä on yksilöiden sosiaalinen jaottelu. Ihmiset jaetaan “meihin” ja “muihin”, jolloin nuo muut saavat uhkaavan aseman ennakkoluulojen vuoksi. (Koskela 2009, 29.) Tämä sosiaalinen jaottelu on hyvin läsnä ajateltaessa erilaiseen arvoon asettuvia asuinalueita tai asuinalueita, joilla saattaa asua runsaammin muita kulttuureita edustavia henkilöitä. Suomessa asuinalueiden segregatio ei ole yhtä merkittävää kuin joissain muissa maailman suurkaupungeissa (Sirén 2015, 614). Silti tällaista jaottelua ja ajatustapaa voi tunnistaa jo ihmisten arkikeskusteluissa, joissa tietyt asuinalueet ovat erilaisessa arvossa kuin toiset. Ihminen tekee lähes automaatiolla tämän kaltaisia käsityksiä ja luokitteluita ympärillään vaikuttaviin asioihin.

Turvattomuus on merkittävällä tavalla sosiaalipoliittinen kysymys. Turvattomuus lisääntyy samassa suhteessa kuin rakenteellinen eriarvoisuus, josta esimerkkinä Koskela (2009, 34) nostaa esiin 90-luvulla koetun laman. Lama aiheutti taloudellista turvattomuutta, mutta heijasteli vaikutuksiaan muillekin elämänosa-alueille riskien lisääntyessä. Suhteessa eriarvoisuuteen sosiaalinen turvattomuus on keskeinen termi, jonka avulla voidaan ymmärtää eriarvoistavien tekijöiden kasautumista tietyille ihmisryhmille. Etenkin modernissa maailmassa turvattomuuden tunnetta aiheuttaa enemmän sosiaaliset riskitekijät, kuin suoranainen uhka sodasta tai väkivallasta.

Turvattomuuden kokemukseen liittyy yksilölliset tavat tulkita ja lukea ympäristöä (Koskela 2009, 35). Tämä tarkoittaa kykyä tunnistaa ja tulkita vaaroihin ja riskeihin liittyviä merkkejä. Osanaan tulkintaa rakentaa yhteiskunnallisen keskustelun tila sekä medioissa esiin nostetut ilmiöt. 2020-luvulla laajempaa turvattomuutta värittää osanaan globaalilla tasolla korona pandemia, ilmastokriisi sekä jatkuvat levottomuudet ja konfliktit. Niin kuin muitakin ihmisten keskuudessa tapahtuvia ilmiöitä, myös turvattomuutta ja pelkoa tuotetaan sosiaalisesti (Koskela 2009, 37).

2.3 Rikospelko turvattomuutena

Tutkielmassa lähestyn turvattomuutta pääasiassa rikospelkona ja siitä seuraavana turvattomuutena. Rikospelko on osa sosiaalista turvallisuuskäsitystä (Niemelä 2000, 30). Tämä kuvaa sitä, kuinka rikospelkoon liittyy sosiaalinen puoli sen kautta, ettei voida sivuuttaa sitä kuka rikoksen tekee ja minkälainen suhde tällä on uhriin. Esimerkiksi naapurustossa tai lähisuhteessa tapahtuvat rikokset saavat vahvemmin esille rikospelon sosiaalisen ulottuvuuden. Tällöin pelko saattaa kohdistua tiettyyn ihmissuhteeseen tai ihmisryhmään.

Etenkin kriminologiassa ja kriminaalipolitiikassa on tutkittu rikospelkoa ja sen tuottamaa turvattomuuden tunnetta. Näsi, Tanskanen, Haara, Reunanen ja Kivivuori (2018) tarkastelevat rikospelkoa Suomessa tehtyjen rikosuhritutkimusten kautta. Näitä tutkimuksia on tehty 1970-luvulta saakka ja tehdään yhä nykypäivänäkin. Vuoden 2018 aineiston mukaan 33 % vastaajista kokee rikospelkoa, tarkemmin pelkoa katuväkivallasta. Sen sijaan tulevan vuoden aikana rikoksen uhriksi arvioi joutuvansa vain 4 % vastaajista (Näsi ym. 2018, 1). Näsi ja muut (2018, 35) raportoivat rikosuhritutkimusten mukaan riskin rikosten uhriksi joutumisesta vähentyneen viime vuosikymmenten aikana. Tämä on hyvä nostaa esiin rikospelosta puhuttaessa, sillä rikospelosta raportoitavat tulokset eivät vastaa samaa kehityskulkua (em., 35; Kemppainen, Lönnqvist & Tuominen 2014, 5). Tähän Näsi ja muut (2018, 48–50) liittävät yleisen turvallisuuskäsityksen, joka yhteiskunnassa vallitsee sekä esimerkiksi medioiden uutisoinnin luomat mielikuvat ja painotukset. Näillä edellä mainituilla voi olla vaikutusta myös siihen, mikä kaikki koetaan väkivaltana. Väkivallan tyyppejä ei aina eritellä kyselyissä tai rikospelkoa saatetaan karottaa vain laajoilla kysymyksillä.

Tutkimuksen havainnot tukevat sitä, kuinka pelkoa ja todellista uhkaa on tarkasteltava toisistaan erillisinä ilmiöinä, vaikka kummallakin on vaikutuksia yleiseen turvattomuuteen. Pelon ja todellisen toteutuvan uhan ristiriitaa on kuvattu pelkoparadoksin (Kemppainen, Löqvist & Tuominen 2014, 7; Koskela 2009, 85) käsitteellä. Pelkoparadoksin mukaan ne, jotka pelkäävät vähiten ovat todennäköisimpiä joutumaan rikosten uhriksi ja samoin ne, jotka pelkäävät eniten ovat vähiten riskissä joutua rikoksen uhriksi. Toinen pelkoparadoksin kanssa verrannollinen käsite on Frank Furedin pelon kulttuurin käsite. Tätä Furedin pelon kulttuuria Koskela (2009,

29) avaa sen kautta, kuinka länsimaalainen nykyihminen elää paremmassa turvassa kuin ihminen koskaan aiemmin ja silti pelkää enemmän kuin koskaan. Tämä pelon kulttuuri kietoutuu ajatukseen siitä, että riskit tunnistetaan ja niihin voidaan varautua, joten ne ovat konkreettisemmin mielessä, kuin ennen sitä hetkeä, että niitä edes osattiin pelätä.

Niemelä (2000, 23) esittää turvattomuudelle läheisinä käsitteinä muun muassa riskin, uhan, vaaran ja pelon. Nämä käsitteet on hyvä huomioida suhteessa turvattomuuteen, sillä niiden avulla turvattomuutta voidaan luokitella edelleen. Kurin ja järjestyksen lisääntyessä yhteiskunnassa, myös käsitys riskin määrästä kasvaa. Se mikä on aiemmin tuntunut riittävältä reagoinnilta riskiin, muuttuu vajavaiseksi, kun kehitellään jotain kattavampaa. (Koskela 2009, 46–51.) Näin riskeihin vastaamisesta kasvaa jatkumo, jossa ei näy loppua riittävän turvan saavuttamiseksi. Se, että turvattomuudesta puhutaan, on sekä yksilön kannalta vapauttavaa, mutta myös itseään ruokkiva kehä (Koskela 2009, 69). Eli on yksilön kannalta hyvä, että pelkoon liittyvä häpeä jakautuu koko yhteisölle, mutta näin useampi alkaa myös kokemaan pelkoa.

Turvattomuus on jo tunteena vahva, joka vaikuttaa yksilön jaksamiseen ja elämäntyytyväisyyteen. Sen lisäksi turvattomuuden tai rikospelon kokemus voi hyvin konkreettisesti kaventaa mahdollisuuksia elämässä, jos ne aiheuttavat välttämiskäyttäytymistä (Kempainen, Lönnqvist & Tuominen 2014, 5–6). Etenkin rikospelko liitetään myös laajemmin toimintakyvyn ja subjektiivisen hyvinvoinnin heikentymiseen sekä sosiaalisen elämänpiirin rajoittumiseen (em., 5). Näillä kaikilla on vaikutuksia myös keskenään ja ne voivat huonontaa yksilön psyykkistä terveyttä.

Aiemman tutkimuksen (Näsi ym. 2018) mukaan rikospelkoa kokevat erilaisten taustamuuttujien perusteella jaoteltuna eniten nuoret, naiset, korkeakoulun käyneet ja tulotasoltaan heikoimmin pärjäävät. Näiden lisäksi yleistä rikoksen pelko on jo aiemmin rikoksen uhriksi joutuneiden keskuudessa. Tässä tutkimuksessa tarkastellaan erityisesti rikostiedon lähteiden vaikutusta turvattomuuden kokemiseen. Eli minkälaisista medioista tai vaihtoehtoisista lähteistä vastaajat saavat tietää tapahtuneista rikoksista. Toisaalta myös tarkastellaan sitä, ovatko vastaajat olleet tekemisissä rikosuutisten kanssa vai eivät. Tulosten mukaan selkeästi eniten rikospelkoa on niillä, keillä on eniten tietoa rikoksista tai jotka lukevat useimmin rikosuutisointia. (Näsi ym. 2018, 31.) Myös uhriksi joutumisen riskin on todettu vaihtelevan sosioekonomisen aseman mukaan. Vähäinen koulutus ja alhainen tulotaso ennustavat keskimääräistä suurempaa todennäköisyyttä joutua väkivallan kohteeksi. (Sirén 2015, 601.)

2.4 Turvattomuus sosiologismaantieteellisesti

Pelkoa tai uhkaa rikollisuuden uhriksi joutumiselle voidaan lähestyä sosiologismaantieteellisenä kysymyksenä (Kemppainen, Lönnqvist & Tuominen 2014, 7). Kemppainen, Lönnqvist ja Tuominen (2014) tarkastelevat turvattomuuden kokemuksia Helsingin eri asuinalueilla, joka toimii hyvänä esimerkkinä siitä, kuinka asuinalueiden eriytyminen eli segregatio vaikuttaa myös turvattomuuteen. He toteavat niiden kokevan eniten turvattomuutta, jotka ovat jo valmiiksi haavoittuvammassa asemassa yhteiskunnan sisällä. Tätä haavoittuvaisuutta voi aiheuttaa esimerkiksi heikompi sosioekonominen asema, joka liittyy koulutustasoon, ammattiasemaan tai matalaan tulotasoon. Näiden ryhmien edustajat myös usein asuvat esimerkiksi kaupunkien halpoja vuokra-asuntoja tarjoavilla alueilla, jotka yleensä rakennetaan tiettyyn kaupunginosaan keskitetysti. (Kemppainen, Lönnqvist & Tuominen 2014, 7–9.) Näin turvattomuus on myös maantieteellistä.

Tutkimuksessaan he raportoivat segregatian näkyvän tuloksissa, eli tietyt asuinalueet ovat selkeästi rajautuneet hyväosaisemman väestön asuinalueiksi kuin taas toiset (Kemppainen, Lönnqvist & Tuominen 2014, 6). Huono-osaisempien asuinalueella koetaan enemmän turvattomuutta, kuin hyväosaisten asuinalueella. Tämän tutkijat linkittävät siihen, kuinka huono-osaisuus tuottaa laajemmassa mittakaavassa turvattomuutta eri elämän osa-alueilla, mutta myös sen kuinka huono-osaisuus saattaa ajaa rikoskäyttäytymiseen. Näin itse asuinalueen asukkaat ja heidän elämäntilanteensa vaikuttavat turvattomuuden kasvuun erilaisten rauhattomuuksien kautta.

Suomessa asuinalueiden välillä ei ole huomattavissa yhtä selkeitä eroja ja eriytymistä huono-osaisuuden suhteen kuin globaalisti on havaittu joissain suurkaupungeissa (Sirén 2015, 614). Kuitenkin sama logiikka alueiden leimautumisesta hyvä- tai huonomaineiseksi tulisi välttää sillä se luo näiden alueiden eriytymistä (Sirén 2015, 613). Alueellisesti on todettu huono-osaisuuden ja uhkailun tai väkivallan uhriksi joutuneiden määrän kasvavan yhteydessä toisiinsa (em., 603).

Niin kutsuttu pelon maantiede alkoi kiinnostaa tutkijoita 1990-luvulla. Eli alettiin tutkimaan sitä minkälaiset ympäristön tekijät vaikuttavat ihmisten valintoihin karttaa tiettyjä reittejä pelon vuoksi. Näitä piirteitä ovat esimerkiksi aika, paikka ja pelon aiheuttamien valintojen merkityksellisyys. (Koskela 2009, 65.) Turvattomuus jakautuu samalla kaavalla monella tasolla, niin globaalisti, kaupunkitasolla kuin myös yksittäisissä rakennuksissa (em., 78).

3 Tutkimusasetelma

3.1 Tutkimuskysymys ja aineiston esittely

Tutkimuskysymyksenä tutkielmassa on ”Onko turvattomuuden kokemuksilla yhteyttä vaihtuviin sosioekonomisiin taustatekijöihin?” sekä ”Onko turvattomuuskokemuksilla yhteys huonosuaisuuteen?”.

Aineistona hyödynnetään Yhteiskunnallisesta tietoaarkistosta noudettua kvantitatiivista kyselyaineistoa Hyvinvointi ja Eriarvoisuus Suomessa 2020. Tarkasteltavia selitettäviä muuttujia ovat turvattomuutta kuvaavat muuttujat rikospelosta sekä yleisestä turvattomuuden kokemuksesta. Selittävinä muuttujina on sosioekonomista asemaa ja siten eriarvoisuutta kuvaavat taustamuuttujat ammattiasema, talouden kuukausittaiset nettotulot ja koulutustaso. Tutkielmassa hyödynnettävässä aineistossa on havaittavaa vinoumaa vastaajien ikä- ja sukupuolijakaumien suhteen. Tätä vinoumaa aineiston koonneet tutkijat ovat tasoittaneet luomalla painokertoimen aineiston yhteyteen. Painokertoimen käyttö tasaa havaittua vinoumaa vastaamaan paremmin yhteiskunnallista väestörakennetta (Tietoaarkisto). Huomioin vinouman osaltani ja otan valmiin painokertoimen käyttöön kaikissa tekemissäni tilastollisissa analyyseissa.

3.2 Yleisen turvattomuuden ja rikospelkojen summamuuttujat

Muodostan analyysia varten aineistosta useamman summamuuttujan rikospelkoa koskien. Nimeän summamuuttujat sen mukaan, minkä tyyliin rikoksiin liittyvää pelkoa ne kartoittavat. Ensimmäinen summamuuttuja kuvaa pelkoa oman fyysisen koskemattomuuden rikkomisesta. Tämä summamuuttuja saa nimen *pelko fyysisen koskemattomuuden uhasta*. Toinen muodostamani summamuuttuja kuvaa pelkoa omaisuuden kohdistuvasta rikoksesta ja sen nimeksi tulee *pelko omaisuusrikoksesta*. Kolmas summamuuttuja taas käsittää laajemman kuvan vastaajan turvattomuuden kokemuksesta omassa elinympäristössään. Sen nimenä on *yleinen turvattomuuden kokemus*. Nämä muuttujat, joita hyödynnän summamuuttujien luonnissa ovat kaikki likert-asteikollisia, ja sen vuoksi niistä on mahdollista muodostaa summamuuttujat. (Tietoaarkisto.)

Summamuuttujiin valikoidut muuttujat ovat keskenään myös samansuuntaisia, mutta niiden sisäinen yhdenmukaisuus on varmistettava vielä Cronbachin alfa -kertoimen avulla. Cronbachin alfa kuvaa muuttujien sisäistä yhdenmukaisuutta ja kertoo siten niiden soveltuvuudesta toimimaan summamuuttujana. Se voi saada arvoja väliltä 0–1 ja riittävä yhdenmukaisuus vaatii vähintään 0,7 alfan arvoksi. Tarkastelen muuttujien fyysiseen koskemattomuuteen liittyvien muuttujien välisen Cronbachin alfa kertoimen saamaa arvoa ja arvoksi saadaan 0,733. Omaisuusrikoksia vastaavien muuttujien välinen Cronbachin alfa saa arvon 0,860 ja soveltuu siten myös muunnettavaksi summamuuttujaksi. Yleistä turvattomuutta mittaavien muuttujien välinen Cronbachin alfa taas saa arvon 0,820. Näin ollen kaikki kolme eri summamuuttujaa on mahdollista muodostaa. (Tietoarkisto.)

Ristiintaulukointia varten vielä palautan muunnetut summamuuttujat alkuperäisten muuttujien asteikolle 1–5 pelon fyysisen koskemattomuuden uhasta ja pelon omaisuusrikoksista osalta sekä asteikolle 1–4 yleisessä turvattomuuden kokemuksessa. Asteikolla 1–5 vastausvaihtoehdot olivat *täysin samaa mieltä, samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, eri mieltä ja täysin eri mieltä*. Asteikolla 1–4 vastausvaihtoehdot taas kuvasivat vaihtoehtoja *erittäin turvallinen, turvallinen, turvaton ja erittäin turvaton*. Ristiintaulukointien selkeyttämiseksi käänsin yleisen turvattomuuden kokemuksen vastausvaihtoehdot saman suuntaisiksi, kuin muiden summamuuttujien. Näin ollen kaikissa ristiintaulukoinneissa ensimmäinen sarake kuvaa vastauksia, joiden mukaan ei koeta turvattomuutta ja viimeinen taas kuvaa turvattomuuden kokemuksia. Taulukoita on helpompi tarkastella, kun ne ovat keskenään yhdenmukaisia.

Summamuuttujat ovat nimetty seuraavasti: *pelko fyysisen koskemattomuuden uhasta, pelko omaisuusrikoksesta ja yleisen turvattomuuden kokemus*. Summamuuttujissa *pelko fyysisen koskemattomuuden uhasta ja pelko omaisuusrikoksesta* vastausluokat *täysin samaa mieltä ja samaa mieltä* on uudelleenluokiteltu yhdeksi luokaksi *samaa mieltä*. Tämä on perusteltavissa vähäisellä vastausmäärillä näissä luokissa (Tietoarkisto). Myös yleisen turvattomuuden kokemus muuttujassa vaihtoehdot *melko turvaton ja erittäin turvaton* on yhdistetty uudelleenluokittelemalla samaan tapaan luokaksi *turvaton*.

Taulukko 1 Summamuuttujien kuvailu

Yleisen turvattomuuden kokemus*

Omalla asuinalueellasi?

Paikkakuntasi keskustassa?

Pelko fyysinen koskemattomuuden uhasta**

Pahoinpitelyn uhriksi joutumista

Seksuaalisen ahdistelun tai -väkivallan uhriksi joutumista

Pelko omaisuusrikoksesta**

Asuntomurron uhriksi joutumista

Varkauden uhriksi joutumista

Ilkivallan uhriksi joutumista

Tarkka kysymyksen asettelu

*Kuinka turvalliseksi tunnet olosi liikkuessasi yksin pimeään tultua...

**Jos ajattelette erilaisten rikosten uhriksi joutumista, niin oletteko viimeisen vuoden aikana pelänneet...

3.3 Vastaajan sosioekonominen tausta

Selittävinä taustamuuttujina tarkastelen kotitalouden kuukausittaisia nettotuloja, koulutustasoa sekä ammattiasemaa. Kotitalouden nettotulot olivat aineistossa luokittelemattomina, sillä vastaajat ovat voineet vastata kysymykseen vapaasti ja tarkasti oman mielen mukaan. Luokittelin nettotulot viisiluokkaiseksi siten, että pienin luokka on *alle 2000 €* ja siitä seuraavat luokat aina 2000 €:n välein: *< 2000 €, 2000–3999 €, 4000–5999 €, 6000–7999 €* ja *8000 € tai enemmän*. Koulutustasoa olen uudelleenluokitellut yhdistämällä seuraavat kaksi luokkaa keskenään; *enintään kansakoulu, keski- tai peruskoulu* ja *lukio tai ylioppilas*. Tätä perustellaan jälkimmäisen luokan vähäisellä vastaajamäärällä sekä sillä, että näin saadaan aikaan keskenään yhteneväinen luokka *ei ammatillista koulutusta*. Muunnoksen myötä hyödynnän koulutustasoa neliluokkaisen. Ammattiasemaa kuvaavasta muuttujasta olen uudelleenluokitellut luokat *maanviljelijä* ja *muu* yhdeksi luokaksi *maanviljelijä tai muu*, näiden vastausvaihtoehtojen suhteellisen vähäisen vastaajamäärän vuoksi.

3.4 Ristiintaulukointi analyysimenetelmänä

Tutkielmassa teen tilastollista analyysia ristiintaulukoinnin avulla. Analyysin suorittaminen ristiintaulukoinnin avulla onnistuu kyseisillä muuttujilla niiden ollessa luokiteltuja muuttujia. Ristiintaulukointi on yleisin kahden muuttujan analyysimenetelmä. Ristiintaulukoinnilla voidaan tarkastella muuttujien jakautumista sekä niiden välisiä riippuvuussuhteita. Selitettävän muuttujan jakaumaa tarkastellaan selittävän muuttujan luokissa. Näin saadaan tuloksia siitä, onko tietyllä taustamuuttujalla vaikutuksia selitettävään muuttujaan. (Tietoarkisto.)

Tulosten luotettavuutta ja tilastollista merkitsevyyttä, eli sitä, voisiko tulos päteä myös otoksen ulkopuolella vastaavassa ihmisryhmässä, tarkastellaan khii toiseen -testillä. P-arvolla kuvataan merkitsevyytensä, jossa tulos 0,01 tai alle on tilastollisesti merkitsevä. (Tietoarkisto.) Tätä tilastollista merkitsevyyttä kuvaavaa p-arvoa tarkastelen Pearsonin khiin neliötestin avulla. Odotukset Khiin neliötestille täytyvät kaikkien odotettujen frekvenssien arvon ollessa yli 5. Testin perustana on havaittujen frekvenssien ja odotettujen frekvenssien erotusten suuruus. Odote- tuilla frekvensseillä tarkoitetaan sitä havaintojen jakaumaa, joka syntyisi, jos vastaukset jakautuisivat tasaisesti taustamuuttujan eri luokkien välillä. Jos näiden väliset erot ovat riittävän suuria, voidaan todeta, ettei kyse ole todennäköisesti sattumasta. Tulosta voidaan pitää tilastollisesti melkein merkitsevänä, jos p-arvo on enintään 0,05. Tämän 5 % merkitsevyytensä lisäksi p-arvo voi saada 1 % tai 0,1 % merkitsevyytensä. Nämä vastaavat tilastollisesti merkitsevää tulosta ja erittäin merkitsevää tulosta. (Tietoarkisto.)

3.5 Tutkimuseettiset kysymykset

Tutkielmassa hyödynnettävä tutkimusaineisto 3539 Hyvinvointi ja eriarvoisuus Suomessa 2020 on tutkijoiden kokoama Yhteiskunnallisesta tietoarkistosta (FSD) hankittu aineisto, jossa vastaajien henkilökohtaisia tietoja ei ole näkyvillä. Aineistossa on tarjolla talouksien kuukausittaiset nettotulotiedot TOP-koodattuna, mutta tämän koodauksen myötä ne eivät ole tunnistettavuus ongelma. Tämän vuoksi tutkielmassa ei ole huolta vastaajien anonymiteetin suhteen. Sitoudun aineiston käsittelyssä ja säilyttämisessä sekä sen tekijöiden että tietoarkiston (FSD)

käyttöehtoihin. Säilytän aineistoa tutkielman teon ajan tietoturvallisesti tallennettuna kannettavalle tietokoneelle omaan kansioonsa. Tutkielman valmistumisen jälkeen hävitän aineiston koneelta. Sitoudun tutkielman parissa työskennellessäni hyvän tieteellisen käytännön noudattamiseen ja luotettavuuteen. Hyvän tieteellisen käytännön mukaan pyrin avoimuuteen ja huolellisuuteen tutkimuksessa.

4 Tutkimustulokset

Tässä osassa esittelen tilastollisen analyysin tuloksia ristiintaulukointien avulla. Käyn tulokset läpi taulukko kerrallaan ja nostan esiin merkityksellisimmät tulokset selitettävien ja selittävien muuttujien välillä. Analyysia tehdessä pyrin huomioimaan sen faktan ihmisten pelkokäsityksistä, että ne eivät perustu rationaaliseen tilastotietoon, vaan ennemmin tunnepohjaisiin kokemuksiin ja saatavilla olevaan tietoon (Koskela 2009, 89). Myös aiemmassa tutkimuksessa median asema tässä tiedon keruussa on todettu merkittäväksi (esim. Koskela 2009, 93; Näsi ym. 2018).

Vastaajien jakaumat myötäilevät tutkielmassa hyödynnetyn aiemman tutkimuksen mukaista jakaumaa (Näsi ym. 2018) eli suurin osa vastaajista ei koe turvattomuutta. Kuitenkin aiemmassa tutkimuksessa selvästi suurempi prosentuaalinen määrä vastaajista on kokenut rikospelkoa. Esimerkiksi Näsi ja muut (2018) raportoivat rikospelkoa kokevan 36 % kaikista vastaajista. Tämän tutkielman aineistossa tulokset ovat lähempänä 10 %: a. Ristiintaulukoinneille tehty riippumattomuustesti, eli khiin neliötestin, varmistaa tulosten olevan tilastollisesti merkitseviä. Lähes kaikki ristiintaulukoiduista muuttujista saavat p-arvon $<0,001$, jolloin tulokset ovat tilastollisesti hyvin merkitseviä. Omaisuusrikoksen pelkomuuttujassa p-arvoksi ammattiaseman kanssa ristiintaulukoinnissa saadaan 0,003, mutta sekin on tilastollisesti merkitsevä tulos. Toinen poikkeava p-arvo saatiin fyysisen koskemattomuuden uhan ja varallisuuden ristiintaulukoinnissa. Sekin arvo on kuitenkin merkitsevällä tasolla ($p=0,002$). On hyvä pohtia tulosten sisällöllistä merkitsevyyttä tilastollisen merkitsevyyden ohella (Heikkilä 2017, 185). Sisällöllisen merkitsevyyden kannalta tulokset eivät ole yhtä merkitseviä, sillä monessa kohtaa vaihtelu tulosten välillä on prosentuaalisesti hyvin pientä. Puhutaan muutaman prosentin eroista. Joidenkin tulosten kohdalla hajontaa on enemmän, mutta kaikkia tuloksia ei voi pitää yhtä merkitsevinä.

4.1 Omaisuusrikospelko

Taulukko 2 Omaisuusrikoksiin liittyvät pelot suhteessa vastaajien ammattiasemaan, talouden kuukausittaisiin nettotuloihin ja koulutustaustaan. Kysymyksen asettelu ”Jos ajattelette erilaisten rikosten uhriksi joutumista, niin oletteko viimeisen vuoden aikana pelänneet...”

	Pelko omaisuusrikoksesta				p-arvo (χ^2)
	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä	
Ammattiasema					0,003**
Opiskelija	58 %	30 %	10 %	3 %	
Eläkeläinen	59 %	21 %	11 %	9 %	
Työtön	47 %	28 %	16 %	9 %	
Palkkatyössä	52 %	27 %	12 %	8 %	
Yrittäjä	51 %	25 %	11 %	12 %	
Maanviljelijä tai muu	54 %	20 %	16 %	10 %	
Talouden nettotulot / kk					<,001***
Alle 2000 €	58 %	22 %	12 %	8 %	
2000–3999 €	55 %	27 %	12 %	6 %	
4000–5999 €	47 %	27 %	15 %	10 %	
6000–7999 €	47 %	23 %	18 %	13 %	
8000 € tai enemmän	47 %	7 %	20 %	27 %	
Koulutustaso					<,001***
Ei ammatillista tutkintoa	52 %	24 %	15 %	10 %	
Ammatillinen koulutus	57 %	23 %	12 %	8 %	
Alempi korkeakoulututkinto	58 %	21 %	12 %	9 %	
Ylempi korkeakoulututkinto	47 %	38 %	10 %	7 %	

Omaisuusrikostaulukkoa tarkastellessa voi huomata opiskelijoiden vastanneen pelkäävänsä suhteessa vähemmän näitä rikoksia, kuin muut vastaajaryhmät. Tämän voisi olettaa liittyvän siihen, ettei tässä elämänvaiheessa ole niinkään arvokasta omaisuutta, jonka menettämistä pelätään. Sekä muutoin taloudelliseen tilanteeseen, joka ei ole kummoinen. Työttömät ovat vastanneet muista poiketen vähemmän vastausvaihtoehtoa *täysin eri mieltä*. Sen sijaan työttömät ovat vastanneet vaihtoehdon *ei samaa eikä eri mieltä*. Maanviljelijöistä ja työttömistä 16 % vastasivat kyseisen vastausvaihtoehdon mukaan. Tästä voidaan lähinnä tulkita työttömillä ja maanvil-

jelijöillä olevan jo valmiiksi jonkin verran epävarmuutta elämässään, minkä vuoksi vastaus heijastelee tätä epävarmuutta enemmän kuin muissa vastaajaryhmissä. On hyvä huomioida, ettei ero ole merkittävä.

Yrittäjät erottuvat ryhmänä, joka pelkää omaisuusrikoksia muita enemmän. Syitä tälle voi olla se, että omaisuuteen linkitetään myös omaan yritykseen liittyvä omaisuus, jolloin on enemmän omaisuutta mihin rikos voi kohdistua. Tässä painavat myös yksilölle kasautuva vastuu oman yrityksen omaisuudesta ja taloudesta. Koronapandemian aikana yrittäjille kohdistui erityisen suuri paine siitä, selviääkö heidän yritystoimintansa poikkeusoloista huolimatta. Koska pelko ulottuu laajasti yksilön elämän eri osa-alueille, ei ole ihme, että myös omaisuusrikokset pelottivat jo valmiiksi epävarmassa tilanteessa.

Talouden kuukausittaisilla nettotuloilla näyttää olevan korrelaatiota omaisuusrikos pelkojen kanssa ylimmässä tuloluokassa, jossa voidaan nähdä *8000 € tai yli* nettotulojen omaavien vastanneen selkeästi useammin pelkäävänsä omaisuusrikosta. 27 % vastaajista pelkäsi omaisuutensa puolesta. Nettotulojen vaikutusta vastausten jakaumaan tarkastellessa voi huomata pienimmästä suurimpaan tuloluokkaan pelokkaiden vastaajien määrän kasvavan sitä mukaa kuin tulot kasvavat. Tämä tulojen kasvun mukainen pelon kasvu on loogista ajatellen omaisuuden määrän ja riskin yhtäaikaista kasvua.

Taustamuuttujien välillä näkyy myös selkeää eroa tuloksissa, sillä vaikka selkeästi korkeimman tuloluokan vastaajat pelkäävät eniten omaisuusrikoksia, ei silti korkeimman koulutuksen omaavat pelkää suhteessa lähes lainkaan enempää kuin alemman koulutuksen omaavat. Koulutustaso muuttujaa tarkastellessa erot vastaajien välillä eivät ole kovinkaan näkyviä, niiden joukossa, jotka pelkäävät omaisuusrikoksia on vain muutaman prosenttiyksikön vaihtelua vastausjakauksissa. On myös huomattava, että nämä vastaajat määrät pysyvät pienimpinä suhteessa muihin taustamuuttujien tuomiin vaihteluihin.

Suurimman nettotuloluokan kokemaa omaisuusrikos pelkoa voi selittää omaisuuden määrän lisäksi globaalit tekijät ja median myötävaikutus. Korona-aikaan uutisoitiin jonkin verran enemmän mökeille sekä muihin vapaa-ajan asuntoihin kohdistuneista murroista. Tämä erottuu myös tilastoissa (Tilastokeskus). Tilastokeskuksen rikos- ja pakkokeinotilasto raportin (2020) mukaan luku kasvoi vuonna 2020 vuoden takaisesta 11 %. Tämä voi todennäköisesti osanaan selittää suuren nettotulon saajien pelkoa. On todennäköistä, että tämän tuloluokan edustajilla

voi olla varaa omistaa vapaa-ajan asunto, johon kohdistuu näennäisesti kohonnut rikoksen riski. Tähän mökkirikollisuuteen on voinut osanaan liittyä myös pandemian aikainen Uudenmaan sulku. Sen vuoksi Uudella maalla asuvat mökin omistajat eivät päässeet mökeilleen tarkistamaan niiden tilannetta, joka on saattanut lisätä epätietoisuuden ja riskin kasvua. Tämä on voinut vaikuttaa myös varkauden aktiivisuuteen, sillä mökit ovat näyttäneet helpommilta kohteilta, kuin yleensä. Tässä pelon kokemuksessa voi olettaa juuri median roolin aiheesta uutisoinnin kautta vaikuttaneen pelkoon enemmän, kuin todellisen koetun riskin. Tätä samaa ilmiötä pelon tiedostamisesta ja sen kerrannaisvaikutuksista olen sivunnut jo aiemmin tutkielmassa. Lahikainen (2000, 73) kirjoittaa turvattomuuden kokemusten syntyisestä tulevaisuuden uhkakuvien seurauksena. Näitä uhkakuvia maalailaan mediassa sekä ihmisten välisissä keskusteluissa ja niillä voi olla vaikutusta laajastikin yksilön turvattomuuden tunteeseen nykyhetkessä. Keskustelut hyvinvointivaltion ja sen osa-alueiden säilymisestä sekä luottamuksesta näihin voivat vaikuttaa laaja-alaisesti ihmisten kokemuksiin.

4.2 Pelko fyysisen koskemattomuuden uhasta

Taulukko 3 Fyysiseen koskemattomuuteen kohdistuvien rikosten pelot suhteessa vastaajien ammattiasemaan, talouden kuukausittaisiin nettotuloihin ja koulutustasoon.

	Pelko fyysisen koskemattomuuden uhasta				p-arvo (χ^2)
	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Samaa mieltä	
Ammattiasema					<,001***
Opiskelija	70 %	12 %	17 %	0	
Eläkeläinen	85 %	8 %	4 %	3 %	
Työtön	74 %	12 %	9 %	6 %	
Palkkatyössä	82 %	11 %	5 %	2 %	
Yrittäjä	80 %	13 %	3 %	4 %	
Maanviljelijä tai muu	73 %	19 %	7 %	2 %	0,002**
Nettotulot					
Alle 2000 €	74 %	12 %	10 %	4 %	
2000–3999 €	79 %	12 %	6 %	3 %	
4000–5999 €	81 %	12 %	6 %	1 %	
6000–7999 €	84 %	9 %	3 %	5 %	
8000 € tai enemmän	63 %	20 %	10 %	7 %	

Koulutustaso					<,001***
Ei ammatillista tutkintoa	72 %	13 %	10 %	5 %	
Ammatillinen koulutus	85 %	9 %	4 %	3 %	
Alempi korkea-koulututkinto	80 %	12 %	5 %	2 %	
Ylempi korkea-koulututkinto	78 %	14 %	8 %	1 %	

Ristiintaulukoinnista erottuu selkeästi, ettei fyysiseen koskemattomuuteen kohdistuvien rikosten pelkoa ole vastaajilla lähes lainkaan. Kaikissa vastaajaluokissa pelätään alle 10 %:n verran. Tämän aineiston perusteella opiskelijat eivät pelkää lainkaan fyysisen koskemattomuutensa puolesta.

Taulukosta voi huomata työttömillä esiintyvän eniten pelkoa fyysiseen koskemattomuuteen kohdistuvassa uhassa. Kuitenkin vain 6 %:lla vastaajista. Työttömillä pelko fyysiseen koskemattomuuteen liittyvissä rikoksissa voi linkittyä asuinalueeseen ja sen rauhattomuuteen. Tyypillisesti työelämän ulkopuolella oleva henkilö asuu vuokratilassa, ja vuokratilat keskittyvät usein samalle asuinalueelle tai naapurustoon. Aineiston perusteella ei selviä ovatko työttömiksi itsensä luokitelleet pitkäaikaistyöttömiä vai esimerkiksi vasta hetkeä aiemmin koronan vuoksi lomautettuja työntekijöitä. Tällä voisi olla merkitystä tulosten tulkinnan kannalta.

Tuloluokkien jakaumista huomaan, että jälleen suurimmassa tuloluokassa pelätään eniten rikosten uhriksi joutumista. Kun vertaan fyysisen koskemattomuuden ja omaisuusrikosten pelkojen prosentteja, suurimmasta tuloluokasta 27 % pelkää omaisuusrikoksia, mutta vastaava luku fyysisten rikosten suhteen on 7 %. Eli omaisuusrikospelko näyttäytyy huomattavasti merkittävämpänä tuloksena. Tähän suurimman tuloluokan pelkoon voi liittyä esittelemäni pelkoparadoksin (Koskela 2009, 85) toimintaperiaatteet. Pelkoparadoksin mukaan ne, jotka joutuvat epätodennäköisimmin oikeasti rikosten uhriksi pelkäävät rikoksia kuitenkin eniten. Näin suuri tuloisimmat, jotka todennäköisesti asuvat hyvämaineisella ja rauhallisella asuinalueella pelkäävät kuitenkin fyysisen koskemattomuutensa puolesta. Tekijöitä, jotka myös osanaan lisäävät fyysisen kanssakäymisen riskiä on esimerkiksi julkiset kulkuvälineet ja pitkät kävelymatkat ulkona. Näitäkin kyseisen tuloluokan edustajat voivat halutessaan vaivatta väistää arjessaan.

Kolmas ryhmä, jonka pelon kokemus erottuu hieman tilastosta ovat alimman koulutusluokan edustajat, mutta heillä pelkoa on vain 5 %. Fyysisen koskemattomuuden uhatta pelon kokemuksia ei voi pitää kovin sisällöllisesti merkitsevinä, sillä ne osuvat muutaman prosentin säteelle toisistaan.

4.3 Yleisen turvattomuuden kokemus

Taulukko 4 Yleinen turvattomuuden tunne suhteessa vastaajien ammattiasemaan, talouden kuukausittaisiin nettotuloihin ja koulutustasoon.

	Yleinen turvallisuus			p-arvo (χ^2)
	Erittäin turvallinen	Melko turvallinen	Turvaton	
Ammattiasema				<,001***
Opiskelija	67 %	28 %	5 %	
Eläkeläinen	69 %	23 %	7 %	
Työtön	75 %	20 %	5 %	
Palkkatyössä	77 %	20 %	3 %	
Yrittäjä	83 %	15 %	2 %	
Maanviljelijä tai muu	74 %	22 %	4 %	
Nettotulot				<,001***
Alle 2000 €	65 %	28 %	7 %	
2000–3999 €	72 %	24 %	5 %	
4000–5999 €	77 %	18 %	6 %	
6000–7999 €	78 %	22 %	0 %	
8000 € tai enemmän	59 %	31 %	10 %	
Koulutustaso				<,001***
Ei ammatillista tutkintoa	62 %	26 %	12 %	
Ammatillinen koulutus	76 %	20 %	4 %	
Alempi korkeakoulututkinto	79 %	19 %	2 %	
Ylempi korkeakoulututkinto	74 %	23 %	3 %	

Yrittäjät kokevat vähiten yleistä pelkoa. Suhteessa eniten pelkoa on eläkeläisillä, kuitenkin vain pieni prosentuaalinen ero. Eniten yleistä turvattomuutta on jälleen suurimmassa tuloluokassa.

Suurin tuloluokka myös useammin vastannut ääri vastauksen sijaan seuraavan vastausvaihtoehdon. Eniten yleistä pelkoa on koulutustason suhteen niillä, keillä ei ole ammattiin johtavaa koulutusta. Aiemmassa tutkimuksessa työttömyyden on todettu olevan yhteydessä yleiseen turvattomuuden syntyyn yksilön elämässä (Lahikainen 2000, 61). Kuitenkaan rikospelkojen tarkastelun suhteen tämä turvattomuus ei käy ilmi.

Koulutustasoryhmä ei ammatillista koulutusta korostuu yleisen turvattomuuden kokijoissa, tämä vastausten määrä voi linkittyä siihen, kuinka suuri osa aineiston vastaajista on eläkeläisiä. Aiemmassa tutkimuksessa eläkeläiset ovat korostuneet rikospelkojen Ei ammatillista koulutusta ryhmään kuuluu muun muassa kansakoulu tai peruskoulu sekä lukio taustat. Useammin Suomessa suoritettiin ainoastaan kansakoulu ja siirryttiin sitten työelämään vielä x luvulle saakka. Tämän ja aineiston vastaajien painottumisen huomioiden ei ole ihme, että kyseinen koulutustausta korostuu vastaajien kesken.

Koskela (2009, 57–59) kirjoittaa terrorismin uhan luoneen niin sanotun pysyvän poikkeustilan yhteiskuntaan, jolloin poikkeava tiukentunut kontrolli normalisoidaan pysyväksi olotilaksi ja tällä on vaikutuksia ihmisten kokemaan yhteiskunnalliseen turvattomuuteen. Samankaltainen normalisoitu poikkeustila oli valloillaan tutkimuksessa hyödynnetyn kyselyaineiston keräämisen (syyskuu-joulukuu) aikaan 2020 syksyllä. Tutkimukseen hyödynnetyn kyselyn toteuttamisen aikaan elettiin nykyajalle poikkeuksellisen mittakaavan saanutta pandemia aikaa. Pandemian voi uskoa herättäneen laajempaa turvattomuuden kokemusta kaikissa ihmisryhmissä. Rikospelkoihin keskittyvät turvattomuuden kokemukset ovat myös voineet saada vaikutteita tästä poikkeuksellisesta ajanjaksosta. Aineiston perusteella vastaajat eivät koe lähes lainkaan turvattomuutta, kun heiltä kysytään pimeällä ulkona liikkumisesta. Tähän voi olettaa vaikuttavan sen, kuinka 2020 keväällä sekä syksyllä yhteiskunnassa rajoitettiin julkisia kokoontumisia ja kehoitettiin välttämään ulkona liikkumista turhaan. Usein väkivaltarikoksia tapahtuu alkoholin alaisena eli esimerkiksi baarivierailujen yhteydessä (Poliisibarometri 2020, 7), mutta myös ravintoloiden ollessa suljettuna ei tällaisia riskejä kohdattu tuona ajankohtana.

4.4 Turvattomuus ja eriarvoisuus

Toinen tutkimuskysymys käsittää sen onko eriarvoisuuden ja turvattomuuden kokemusten välillä yhteyttä. Tähän kysymykseen saadaan aineiston analyysistä sekä sitä tukevia havaintoja, että havaintoja, jotka eivät vastaa hypoteesia. Selkeä esimerkki eriarvoisuuden ja turvattomuuden suhteesta näkyy tarkasteltaessa yleistä turvattomuutta kuvaavaa taulukkoa. Vastaajat, joilla ei ole ammatillista tutkintoa kokevat eniten turvattomuutta, vastaajien määrän ollessa 12 %. Muissa koulutusryhmissä vastaava luku on noin 3 %. Omaisuusrikosten pelon taulukosta voi huomata, että verrattuna fyysiseen koskemattomuuteen liittyvän uhan pelkoon sekä yleiseen turvattomuuden kokemukseen, se on selvästi pelätyin rikostyyppi. Aiemman tutkimustiedon mukaan alemman koulutuksen omaavat kokivat todennäköisemmin väkivallan lisääntyneen Suomessa ylipäättään (Näsi ym. 2018). Tämän aineiston avulla ei saada vastaavaa tulosta väkivallan pelon suhteen, mutta väkivallan pelkoon linkittyvän yleisen turvattomuuden suhteen tämä havainto toistuu. Yleinen turvattomuus on hyvin lähellä väkivallan pelkoa, sillä turvattomuutta kartoittavat kysymykset ulkona pimeällä liikkumisesta tuovat todennäköisesti vastaajille mieleen fyysiset uhat. Tätä ei voida varmuudella todeta etenäkään, kun fyysiseen koskemattomuuteen liittyvien rikosten pelko ei korostunut samanlailla turvattomuuden kanssa. Muita selkeästi eriarvoisuutta ja turvattomuutta tai pelkoja yhdistävää tulosta ei tällä aineistolla saada. Näin toisen tutkimuskysymyksen suhteen voimaan jää nollahypoteesi, jonka mukaan eriarvoisuudella ja turvattomuudella ei ole erityistä yhteyttä.

Johtopäätökset

Tutkielman tuloksena voidaan todeta ensimmäiseen tutkimuskysymykseen vastauksena näiden eri rikospelkojen ja niihin liittyvän turvattomuuden kokemuksen olevan yhteydessä sosioekonomisiin taustamuuttujiin. Toinen tutkimuskysymys koskien huono-osaisuuden ja pelkojen sekä turvattomuuden yhteyttä jää aineiston pohjalta hataralle pohjalle. Ainoa selkeä näyttö tästä, oli koetun turvattomuuden tunteessa todettu alimman koulutustason edustus. Näin ollen aihetta voisi olla hyvä tutkia jonkin toisen aineiston avulla tai laajemmin yhdistäen eri aineistoja.

Analyysissa nostin erityiseen huomioon kyselyn ajallisen toteutushetken ja pyrin huomioimaan tuossa hetkessä vaikuttavan korona pandemian. Kysely toteutettiin syksyllä 2020 ja sen vuoksi pidän itsestänselvyytenä, että pandemian kaltainen epävarmuustekijä vaikutti vastaajien pelkoihin ja yleiseen turvattomuuteen yhteiskunnassa. Tämän näkökulman vuoksi oli luontevaa yhdistää tuloksia pandemian aikaisiin tapahtumiin ja median toimintaan. Näkökulma ei välttämättä kuitenkaan tarjoa laajaa kokonaiskuvaa tilanteesta, vaan muutkin yhteiskunnallisen ja ajallisen kontekstin vaikutukset ovat voineet olla vastauksissa läsnä.

Selkeänä rajoitteena aineiston hankinnassa koen sen, että kysely on toteutettu puhelinhaastatteluna. Tämä voi osanaan rajata esimerkiksi työssä käyvien määrää vastaajissa, jos heillä ei ole aikaa vastata puhelimeen. Esimerkiksi sähköpostitse tai perinteisellä postilla toteutettavassa kyselyssä ajalla ja paikalla ei ole merkitystä, joten useampi saattaa pystyä vastaamaan kyselyyn. Aineisto on vinoutunut iän ja sukupuolen suhteen. Tämä vinouma on mielestäni selkeässä linjassa kyselyn toteutustavan kanssa, sillä eläkeläiset olivat vastaajissa yliedustettuina. Eläkeläisillä on todennäköisimmin eniten aikaa sekä motivaatiota suorittaa kysely puhelimitse. Tutkimuksessa ei tavoiteta asunnottomia henkilöitä, joilla on varmasti elämässään turvattomuuden kokemuksia. On huomioitava se, että kyselytutkimusten avulla harvoin tavoitetaan kaikkein huono-osaisimpia väestöryhmiä, kuten syrjäytyneitä tai asunnottomia. Näiden ryhmien tutkimukseen ja kokemuksiin voitaisiin pyrkiä paneutumaan enemmän, jotta heidän tilannettaan voitaisiin ymmärtää ja parantaa.

Tämän tutkielman ja sen tulosten kautta ei saada selville, minkä tyylistä rikollisuutta vastaajat pelkäävät ajatellen rikoksen tekijää. Rikoksen tekijän määrittelyllä voisi olla vaikutusta vastausjakaumien syntyyn. Tässä aineistossa ei oteta huomioon niihin rikoksiin liittyviä pelkoja, joissa rikoksen tekijä on uhrille tuttu. Eli esimerkiksi lähisuhdeväkivaltaa ei kartoiteta kysymyksillä, vaikka rikosuhritilastoissa se on merkittävässä roolissa (Koskela 2009, 85). Lähisuhdeväkivaltaa tutkittaessa on kuitenkin huomioitava aiheen arkaluontoisuus ja tabumaine. Aineiston avulla ei myöskään selviä esimerkiksi kokemukset nettirikollisuudesta. Verkossa tapahtuva rikollisuus on nykyajassa merkittävä osa tapahtuneiden rikosten joukossa. Tätä voitaisiin lähteä kartoittamaan tarkemmin jonkin aineiston avulla, sillä se voisi tarjota mielenkiintoista tietoa siitä, miten rikospelko muuttuu, kun rikos ei tapahdu missään paikallisessa kontekstissa. Pelon voisi olettaa olevan tällöin ahdistavampaa ja jatkuvaa, kun uhka on omalla älylaitteella tai tietokoneella jatkuvasti läsnä.

Rikospeloissa ja turvattomuudessa riittää tutkittavaa eri turvattomuuden näkökulmien sekä erilaisten rikostyyppien suhteen. Myös todellisen uhrikokemuksen ja pelon välinen paradoksi on aihe, josta voisi ammentaa enemmänkin tietoa ja ymmärrystä. Aiemmat tutkimukset toteavat tiettyjen turvattomuuden muotojen ja eriarvoisuuden yhteyden, mutta tämä aineisto ei tue jatkumoa osaltaan. Jollain muulla aineistolla, analyysimenetelmällä ja laajemmalla tutkimuksella voitaisiin saada aiheesta tarkempaa tietoa myös rikosten osalta.

Lähteet

Castel, Robert (2007) Sosiaalinen turvattomuus - Mitä on olla suojattu?. Suomentanut Tiina Arppe. Helsinki: Kelan tutkimusosasto. Ranskankielinen alkuteos L'insécurité sociale. Qu'est-ce qu'être protégé? (2003).

Haara, Paula & Kivivuori, Janne & Näsi, Matti & Reunanen, Esa & Tanskanen, Maiju (2018). Väkivallan kokemus ja rikostiedon lähteet. Katsauksia 30/2018. Helsingin yliopisto Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.

Havaintoaineiston painottaminen. KvantiMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietovarasto [ylläpitäjä ja tuottaja]. Viitattu 28.11.2023

Heikkilä, Tarja (2017) Tilastollinen merkitsevyys. Helsinki: Edita publishing.

Karvonen, Sakari & Kestilä, Laura, & Saikkonen, Paula (2022) Suomalaisen hyvinvointi 2022. Terveys ja hyvinvoinninlaitos. Helsinki: PunaMusta.

Kempainen, Teemu & Lönnqvist, Henrik, & Tuominen, Martti (2014) Turvattomuus ei jakaudu tasan: Mitkä asuinalueen piirteet selittävät helsinkiläisten kokemaa turvattomuutta? Yhteiskuntapolitiikka 79(1), 5–20.

Kolttola, Ilari & Näsi, Matti (2022) Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2021: Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Katsauksia 51/2022. Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.

Koskela, Hille (2009) Pelkokierre Pelon politiikka, turvamarkkinat ja kamppailu kaupunkitalasta. Helsinki: Gaudeamus.

Lahikainen, Anja Riitta & Niemelä, Pauli (toim.) (2000). Inhimillinen turvallisuus. Tampere: Vastapaino.

Laihiala, Tuomo & Saari, Juho & Simpura, Jussi Sakari & Uusitalo, Hannu (2022). Hyvinvoinnin muutos ja pysyvyys: Allardt-hyvinvointi Suomessa 1972 ja 2017. Helsinki: Into kustannus.

Lenski, Gerhard (1984) Power and Privilege A theory of Social Stratification. Chapel Hill and London: The University of North Carolina Press.

Nilsson, Anders & Estrada, Felipe: Risky neighbourhood or individuals at risk? The significance of neighbourhood conditions for violent victimization in residential areas. Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention (2007): 1, 2–21.

Nummenmaa, Lauri (2021) Tilastotieteen käsikirja. Helsinki: Tammi.

Ristiintaulukointi. Teoksessa Kvantitatiivisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/> Viitattu 30.11.2023

Sirén, Reino (2015) Joutuvatko huono-osaisilla alueilla asuvat muita useammin uhkailun ja väkivallan kohteeksi? Yksilötekijät ja kaupunkien asuinympäristö rikosten kohteeksi joutumisen selittäjinä. Yhteiskuntapolitiikka 80 (2015):6, 601–616.

Summamuuttuja. Teoksessa Kvantitatiivisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/> Viitattu 1.12.2023.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos Eriarvoisuus 22.11.2021 <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveysrot/eriarvoisuus> Viitattu 15.11.2023

Therborn, Göran (2015) Eriarvoisuus tappaa. Tampere: Vastapaino.

Tilastokeskus (2020) Rikos- ja pakkokeinotilasto 2020, Viranomaisten tietoon tullut rikollisuus, 3. vuosineljännes. Helsinki: Tilastokeskus.

Tréhu, Julia (2017). The Shaky Foundations of Millennials' Basic Human Needs. *Society* 54(6), 533–534. <https://doi.org/10.1007/s12115-017-0184-z>

Aineisto

Kainulainen, Sakari (Diakonia-ammattikorkeakoulu) & Kouvo, Antti (Itä-Suomen yliopisto) & Kujala, Pietari (Turun yliopisto) & Niemelä, Mikko (Turun yliopisto) & Saari, Juho (Tampereen yliopisto): Hyvinvointi ja eriarvoisuus Suomessa 2020 [sähköinen tietoaaineisto]. Versio 1.0 (2022-06-14). Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3539>